

Emisiune: Secvențial

Realizator: Adrian Ursu

Invitați: Doina Pană, ministru pentru Ape și Păduri, **Cătălin Tobescu**, președintele Asociației Silva Nostra, Andrei Ciurcanu, jurnalist, intervenție telefonică Radu Vlad, președintele WWF.

Realizator: Bună ziua! Ne-am gândit, fiind cu o zi înainte de sărbătoarea națională să vorbim despre ce avem noi mai de preț. Și sigur, am și putut face un inventar lung, foarte lung, de bunuri pe care le avem, de bunuri pe care le-am pierdut, de bunuri la care jinduim, de bunuri pe care regretăm că le-am avut și nu le mai avem. În oricare dintre variante, sigur, că toate s-ar fi raportat la viitor, pentru că prezentul, sigur, ne interesează prin prisma a ceea ce se întâmplă, dar foarte, foarte mult, adesea, ajungem să ne gândim la ce va fi după noi. Și nu aveam cum să ocolim, probabil cea mai gravă, în opinia mea, problemă pe care o are România acum. Și anume, ce lasă generației următoare. Pentru că am dat cu foarte multă ușurință resursele. Am dat cu foarte multă ușurință la o parte, industria, mare parte din ea. Am lăsat agricultura să funcționeze cum o fi. Când pârlă, când luată de străini. Și atunci o să ne întrebăm celor care vin după noi ce rămâne. Măcar să rămână să respire și ei. Și aibă și ei o viață curată. Și când ne uităm în jur, consider că asta e un mare pericol. Și atunci am zis că astăzi este de datoria noastră să continuăm să vorbim despre tema pe care am mai deschis-o aici, în multe alte ocazii la Antena 3, și anume ce se întâmplă cu pădurile din România. Pentru că fără de ele, nu trebuie să vă spun ce se întâmplă. Cu ele, acum, însă, se întâmplă un dezastru. Și încă mai e timp să îl oprim. Și încă mai e timp să îl punem punct celor 25 de ani de jaf la scară națională. Și o să vedeți astăzi că ar putea exista niște soluții. O să încercăm să vedem dacă soluțiile acestea vor da rezultate. Dacă vin prea târziu, dacă mai avem ce salva. O să vorbim despre toate lucrurile acestea și o să vedeți câteva imagini, imagini absolut cutremurătoare. O să vă arătăm, de pildă, Lunca Argeșului. Acolo unde în 4 ani de zile s-a schimbat complet harta. Dar o să vă arătăm și în Maramureș, o să vedem și în Moldova, o să vă arătăm și în Sud, aici, mai aproape de București, ce s-a întâmplat, cum munți întregi, cu dealuri, cu păduri care au dispărut cu totul. Și o să vă arătăm cum funcționează mafia, mafia din această industrie, îi spun unii, care a reușit să pună la pământ, milioane de metri cubi. Și încă o mai face. Adesea cu legea în mână. O lege, care, se va schimba. Și vorbim despre asta, vorbim despre noul **cod silvic** care ar trebui să intre în dezbatere în foarte puține zile, în Parlamentul României și poate că, punerea lui în aplicare va da rezultate. Îi mulțumesc pentru prezență și mai ales vreau să îi adresăm multe, foarte multe întrebări. Vă invit și pe dumneavoastră, pe pagina de facebook a emisiunii să vă spuneți părerea, să relatați propriile experiențe și să adresați întrebări doamnei ministru doamna Doina Pană, ministrul care se ocupă de păduri și de ape. Mă bucur, de asemenea, că alături de mine sunt oameni care sunt foarte, foarte interesați de ce se întâmplă, cu pădurile României și se luptă pentru asta și îi mulțumesc că este împreună cu noi, președintele Asociației Silva Nostra, domnul **Cătălin Tobescu**. Mă bucur că ați venit să spuneți și aici ceea ce faceți deja de multă vreme, acolo, în teren. De asemenea, îi mulțumesc colegului meu Andrei Ciurcanu, pentru că a venit în platoul Secvențial. Îl cunoașteți pe Andrei. L-ați văzut în echipa În premieră și materialele lui știu că de fiecare dată sunt apreciate de dumneavoastră, nu numai prin cifrele de audiență ci și prin reacțiile pe care le stârnesc. Vreau să începem cu niște imagini. Pentru că vreau, așa cum am spus, să înțelegeți ce înseamnă mafia din pădurile României. Mafia lemnului. Felul în care funcționează și mai ales, cum controlează sistemul. Vedem imaginile și încercăm să aflăm dacă noul sistem, lansat cu puțină vreme în urmă de ministrul condus de doamna Doina Pană, acel așa numit Radar al Pădurii, poate să stopeze ceea ce vedeți în imaginile realizate de colegii noștri de la În Premieră.

*

Aici e Borșa, Maramureș la câțiva kilometri de granița cu Ucraina munți întregi care erau o dată mândria județului și a țării arată acum ca după un bombardament nuclear. De 9 ani hoții organizați în clanuri și susținuți, se spune, de nume și companii celebre taie pădurile fără milă. Interesele sunt atât de mari și bani atât de mulți încât să te afli în zonă fără acordul celor care devastează înseamnă să-și pui viața în pericol și nu sunt puțini cei care spun că au văzut moartea cu ochii.

Reporter: Aici, lege nu e, doar tocmeală, pe zeci de milioane de euro. Borșa e, spun oamenii locului, un stat în stat, unde combinația dintre clanuri și corupția din sistemul juridico-administrativ a făcut prăpăd. Ca să ajungi la uriașa suprafață de pădure rasă, trebuie să o iei pe drumuri forestiere întortocheate, pe care doar localnicii le știu. Și, când te apropii de munți, te lovește o imagine apocaliptică. Pe zeci de kilometri stau culcați copaci doborâți, care așteaptă să fie încărcăți în avioane cu numărul de înmatriculare ascuns. De cei care manevrează utilajele nu e bine să te apropii. Unii au arme, se spune. Alții nici un scrupul să te alerge cu drujba. De aceea aceste imagini sunt foarte rare. Pe munții de lângă Borșa nu se încumetă multă lume să urce, ca să nu deranjeze pe cineva.

Matei Mihaly - preș. Asoc. Composesorală Borșa: Lucrurile sunt foarte periculoase în zonă, instituțiile statului sunt implicate să nu vadă și să nu audă. Nu sunt străini cei care ar trebui să ne apere interesele la nivel central, începând de la miniștri până la prefecti, primari. Sunt la fel de vinovați de ce se întâmplă în zonă.

Reporter: Povestea a început în 2005, când 20 de mii de oameni din Borșa, constituiți în asociație, revendicau și primeau, prin hotărâre judecătorească, 17 mii ha de pădure pe munții din împrejurimi. Doar că decizia n-a convenit nici **Romsilva**, nici administrației locale, care au hotărât să împartă pădurile altfel. Așa a ajuns proprietară pe 6 mii ha o asociație în spatele căreia se află un om originar din Borșa și binecunoscut autorităților locale, misteriosul miliardar român Frank Timiș. Timiș e implicat pe tot globul în business-uri corupte cu mine de aur și de diamante, și cunoscut românilor din afacerea Roșia Montană. După el a început masacrul pe cele 17 mii ha revendicate de oamenii locului.

Matei Mihaly - preș. Asoc. Composesorală Borșa: Mii de hectare sunt tăiate. Versanți întregi. Acest Frank Timiș face totul în zonă. A suprapus pe proprietatea noastră, fără să țină cont de hotărârea judecătorească, numai contează ai dreptate, n-ai dreptate cine sunt în spatele banilor, aceia fac regula jocului. Tot amplasamentul care s-a făcut pentru Frank Timiș, e făcut pe bazinetul întreprinderii Minerul Baia Borșa. Toate rezervele de aur, cupru, zinc, argint, galerii de mine care au fost închise și considerate rezerve de stat, e pus acest composesorat al lui Frank Timiș.

Reporter: O hartă din anul 2005, înainte de prăpăd, arată cât de bogați în lemn erau acești munți. Astăzi, ei arată așa. Și tot lemnul de aici e dus în vale, de unde pleacă, fără a fi verificat de cineva, spre fabricile de tocat.

Matei Mihaly - preș. Asoc. Composesorală Borșa: Firma cea mai puternică din zonă e Holzindustrie, care a venit ca un cancer și l-au plasat în mijlocul României. Acesta este factorul principal care a distrus economic România. De la Haltz Industrie a venit să le vând proprietate de 17 mii ha. Ne-am judecat 15 ani. Le-am spus: Ați distrus România destul, vreți să ne puneți în situația să părăsim țara? Cum adică, noi, cu proprietatea noastră, să fim slugile lor. E posibil așa ceva?

Reporter: În Maramureș lucrurile sunt extrem de complicate și viitorul nu arată bine. Cu atât mai mult cu cât autoritățile noastre se poartă de parcă interesele României sunt mai prejos decât cele ale companiilor străine.

Adam Crăciunescu - director **Romsilva**: Nici nu pot să spun, domnule, **Schweighofer**...Totuși sunt oameni care...adică sunt firme puternice...Stai domne, ce-mi faci! Eu sunt partenerul tău de cumpărat atâta lemn de la **Romsilva** și tu acum vii să mă dai pe mine în...Zice că-i fac un deserviciu.

Reporter: Așa a ajuns România aici. Din cauza complicității, conștiente sau nu, la acțiuni care ar trebui să tragă un semnal de alarmă. Haosul retrocedărilor și legile vagi sau intenționat formulate în favoarea unor grupuri de interese le-au permis companiilor străine nu numai să exploateze pădurile noastre, dar să și cumpere munți întregi. Suntem singurii de pe continent care fac asta.

Marian Stoicescu - președ. Confederația Sindicală Consilva: Nici o țară din U.E. nu permite o facilitate cum este permisă în România vânzarea pădurilor proprii. Dacă ar fi să ne oprim la țările care au poate același statut, pentru că au venit din lagărul comunist, Polonia, care știa ce înseamnă integrarea în U.E., a evitat acea privatizare a pădurilor. Marea majoritate a pădurilor din Polonia n-au fost retrocedate, sunt proprietate de stat, deci este imposibil să cumperi păduri.

Reporter: La noi s-a cumpărat, însă, și încă la sume ridicol de mici în urma unor retrocedări scandaloase, în care au fost implicate administrații locale, politicieni și instanțe judecătorești. Astăzi, avem înstrăinate 500 de mii ha către companii sau fonduri de investiții din Vest. Holzindustrie **Schweighofer**, Scolopax, Tornator, forestier Mu, Esterhazy Bardeau sau Prokon sunt principalii jucători din domeniu. Și aproape toate au beneficiat de păduri retrocedate ilegal. De exemplu, în 2006, austriecii de la **Schweighofer** au cumpărat 3 munți în județul Vâlcea, adică 1.000 ha de pădure la prețul de 1,5 milioane de euro, în condițiile în care doar masa lemnoasă de pe acea suprafață valorează 15 milioane de euro. Doi ani mai târziu, fostul prefect de Vâlcea anunța că tranzacția nu a fost curată, pentru că Mircea Basarabă, personajul care a vândut cei 3 munți, nu avea niciun drept asupra lor. Falsificase un testament.

*

Realizator: Și probabil putem continua cu povești de acest fel. Ați văzut și serile trecute felul în care aceste rețele au ajuns să pună stăpânire peste munții României. Îi opriți cu Radarul Pădurii? E de

ajuns?

Doina Pană: Nu e de ajuns, dar eu consider că este o măsură radicală.

Realizator: Radicală? De ce e radicală?

Doina Pană: Da. Eu am plecat de la ideea că pe lângă faptul că aceste mafii de care nu se poate apropia nimeni fără teamă viața, există și mafii cu gulere albe. Există tot felul de mafii. Și atunci, făcând un studiu, am ajuns la concluzia că sub 5% se putea fura fără acte. De obicei s-a furat cu acte. Adică cu același aviz de însoțire se făceau mai multe drumuri pentru că nimeni nu-i oprea să verifice. Sau se declarau pierdute blocuri de avize, se vindeau altora, și automat apăreau la dublu. Și existau tot felul de tertipuri. Am stat și m-am gândit. Cum îi pot opri să crezi numărul de angajați care să îi supravegheze. Asta înseamnă de fapt, un impact bugetar mare și poate că se multiplică mita. Și m-am dus pe ideea: când nu mai taie, când nu au ce face cu lemnul tăiat, adică când nu poți să îl valorifice. Ce poate să împiedice chestia asta? Nimic uman. Deci din start am eliminat factorul uman. Întrebai ceva tehnic. De aici vine și numele. M-am gândit: de când nu mai poți negocia cu polițistul, cu ce viteză ai circulat, de când există radarul. Deci îmi trebuia ceva tehnic care să oblige să nu se facă că nu văd, nici silvicii și nici polițiștii. Marfa să nu poată intra în niciun depozit, dacă nu este proveniență legală, să nu poată intra în nicio piață, să nu poată intra pe CFR, să nu poată intra în vamă, să nu poată intra nicăieri dacă nu e de proveniență legală. Și atunci nu vor mai avea de ce tăia. oricât am urmărit, pe noi nu ne încălzește să confiscăm. Pe noi ne încălzește să nu se mai taie. Și atunci, de aici a plecat ideea acestui Radar.

Realizator: Adică ați mers în aval în încercarea de a opri valul ăsta care a ras România. Și cum funcționează sistemul ăsta? Am văzut că le-ați dat telefoane din astea inteligente tuturor celor din pădure, șoferilor de camioane.

Doina Pană: Sistemul l-am realizat simplu pentru că... l-am obligat. 2 lucruri am obligat. Sistemul e simplu pentru că se bazează pe un sistem informatic existent, din 2008, care urmărea traseul lemnului din pădure și până la destinatarul final dar u în timp real. Este un regulament european, în vigoare din 2010 și care obliga acest lucru. Adică până în 5 a lunii următoare, Ocoalele Silvice, agenții economici, trebuiau să comunice. Dar comunicau doar marfa de proveniență legală. Și atunci am chemat firma de soft și am întrebat: nu se poate extinde încât să urmărim în timp real? Și spre surpriza mea au spus că da, chiar cu o investiție minoră. Ce înseamnă acest lucru? Toți agenții economici care exploatează lemn, toate Ocoalele Silvice, fie că sunt private sau de stat, trebuie să își achiziționeze smartphone-uri. Pe aceste smartphone-uri am instalat acest sistem informatic. În momentul în care pleacă din pădure camionul, datele de pe avizul care înainte nu completau și circula de mai multe ori cu el, de exemplu, să treacă în acest program informatic. El toată baza de date. Adică, pentru că acolo scrie de unde se transportă, unde se duce, cine e beneficiarul, ce cantitate masă lemnoasă, ce specie. Deci absolut tot. Și pentru că toată banca asta de date există în sistemul informatic, e o chestie aproape instant. Recunoaște, e legal sau nu e legal. Dacă e legal, emite un cod unic. Combinație cifre și litere cu ora, minutul și secunda pe care trebuie să îl treacă pe

aviz. După care am stat și m-am gândit. Bine, bine, îl trece pe aviz, dar dacă nu-l oprește nimeni? Și atunci am obligat al doilea lucru: să nu poată intra în niciun depozit, până când și cei din depozit intră în sistemul informatic și verifică că acel cod este corect. Ei nu pot spune că au făcut-o și nu au făcut-o pentru că orice intrare în sistem lasă urme. Și nu a intrat și cine a interogat. Și la fel între toate lanțurile de depozite până iese din țară sau până este produs finit. Sistemul mai ajută la ceva. O masă lemnoasă, indiferent în ce stadiu este de prelucrare, poate sta foarte multă vreme într-un depozit. Nu-i nicio problemă. Dar în permanență sistemul indică cât iese și cât a intrat. Nu poate ieși mai mult.

Realizator: Calculează și pierderile tehnologice?

Doina Pană: Da. Sistemul este foarte complex și foarte deștept și dacă avem timp și dacă avem timp discutăm și despre el.

Realizator: Avem rezultate până acum? De cât timp funcționează radaul ăsta?

Doina Pană: Încă ceva vreau să mai spun, pentru că s-a creat foarte mare agitație. Din 8 octombrie funcționează. Pentru că pădurea e de multe ori zonă offline, și atunci am prevăzut și situația asta. I se generează un cod...

Realizator: Adică nu are semnal la telefonul, cât de inteligent o fi el, telefonul nu are semnal.

Doina Pană: Exact, deci nu poate obține cod unic. Dar, pe măsură ce se deplasează transportul de lemn, împreună cu telefonul, când ajungi în zona cu semnal i se generează codul pe principiul sms-ului și a am mai obligat la ceva: ca toate depozitele să fie în zonă cu semnal, întru cât verificarea încrucișată să se poată face. Aș vrea să mia fac o mențiune, pentru că o țară întregă a fost dezinformată. Acest sistem nu privește oamenii simpli care își duc lemnul de foc. Tot ce se transportă până în 3 mc și este cu atelaj, deci nu auto, se face cu aviz obișnuit, ca și pînă acum, emis de reprezentatul silvic. Dacă omul vrea să își transporte auto sau vrea mai mult de 5 metri cubi, pentru că dreptul lui să aibă mai mult decât 5mc, atunci intră în sistem, dar nu omul trebuie să aibă, pentru că ajuns să spună că au radare la cai, ci reprezentantul silvic, este cel care introduce datele în sistem.

Realizator: Și nu trebuie să aibe și transportatorul?

Doina Pană: Nu. Nu întotdeauna telefonul trebuie să se deplaseze cu mijlocul de transport. Dacă e în zonă cu semnal, de exemplu, și obține codul, nu trebuie neapărat, ca mijlocul de transport să fie cel care are...

Realizator: N-oi fi eu cel mai deștept în chestiuni tehnice, așa că apelez la oamenii care bănuiesc că au studiat și știu că au studiat sistemul. Domnul **Cătălin Tobescu**, fără îndoială, pentru că a și

participat la discuțiile, inclusiv pe noul **cod silvic** și o să ajungem și acolo. Andrei Ciurcanu, vine la rândul său din teren. Chiar zilele acestea, Andrei, lucrezi la o anchetă.

Doina Pană: Aș mai face o precizare. Domnul Tobescu este unul dintre părinții acestui sistem până să îl aducem în timp real. Cum e acum. Și și acum a participat la toate etapele.

Realizator: Funcțional sau nu?

Andrei Ciurcanu: Ceea ce a povestit doamna ministru, e frumos, e o poveste. O să vedem dacă ea o să funcționeze într-adevăr. Dar trebuie să ne uităm și la ceea ce s-a întâmplat în ultimii ani. Sumalul a fost înființat în anul 2008. În 2008... Acest sistem de supraveghere în care toată lumea trebuia să introducă datele. Deci este aproape incredibil că din 2008 până anul acesta nu a existat un specialist angajat pe acest post ca să verifice datele respective.

Realizator: Adică sistemul exista...

Andrei Ciurcanu: Sistemul exista, toată lumea introducea datele în el, dar nimeni nu verifica dacă s-au făcut, cum s-au făcut, au fost oameni care au avut nu știu, exploatatori care au avut partiz de 300, 400 metri cubi, legal, au transportat, 1000 mc. Toate datele astea se aflau în Sumal, eu au făcut transporturi ilegale și sunt foarte bine merci. Sistemul ăsta de radar, dumneavoastră ați spus că ați încercat să excludeți factorul uman. E aproape imposibil. Am o speță, ca să vedeți că sistemul ăsta ori nu funcționează cum trebuie, ori mai are nevoie de îmbunătățiri. În data de 16.11.2014, am niște colegi cu care colaborez foarte bine, sunt cei de la Green Agent și care au fost părtașii unor evenimente nefericite,. Unul din colegii de acolo a fost agresat de către niște agenți de pază pentru că a supravegheat și a dat telefon la 112, urmărind niște camioane. Cei de la 112 le-au spus că transportul este ilegal. Poliția de la Hațeg a verificat avizul camionului și l-a declarat legal. Urmează un al doilea camion. 112 spune că e ilegal, poliția Hațeg spune că e legal. poliția nu găsește mașinile. Mașinile intră, cu avizele despre care cei de la 112 spun că sunt ilegale, intră pe platforma celor de la **Schweighofer**. dumneavoastră ați primit o astfel de adresă. Sunteți la curent cu ea?

Doina Pană: Da.

Andrei Ciurcanu: Aveți idee, s-a dus cineva pe platforma de la Waltz Industries? Ați descoperit? Lemnul e ilegal?

Doina Pană: Da. Nu am finalul să vă spun, dar cât de curând. Vreau să fac niște precizări. Într-adevăr acest sistem a fost dat în paragină. Cred că nu a fost un interes pentru el.

Realizator: În mod evident nu a fost un interes dacă nici măcar nu au angajat specialistul care să îl opereze.

Doina Pană: El era administrat de un PFA. La ora actuală, sistemul este la STS, este administrat și ca suport tehnici și ca dezvoltare de firma care a creat softul până la finalul anului.

Realizator: Să nu uităm, STS sunt cei care nu au găsit un avion în Munții Apuseni.

Doina Pană: Serverele sunt depozitate acolo. Nu au ce să găsească. Sunt în siguranță, legat de atacuri informatice, la asta mă refer. Nu numai la atacuri informatice dar nici la intruziunea din interior. Pentru că vedeți dumneavoastră? Poți fura nu numai în exterior, poți fura și în interior, din ce dată există în sistem. Și atunci de asta ne trebuia o zonă de securizare maximă. Împreună cu STS-ul și cu Ministerul de Interne, mai avem un protocol, pentru că am reușit, ceea ce a dat o satisfacție foarte mare populației pe de o parte, pe de altă parte a creat și un stres psihologic celor care se gândeau: chiar dacă încerc să ocolesc sistemul, mă vede un cetățean care e suficient, sistemul e atât de deștept încât dacă îi comunică numărul de înmatriculare al mașinii care transportă îți spune dacă are cod sau nu are cod. Și atunci am reușit să obținem și o felie din 112.

Realizator: Asta spunea și Andrei mai devreme, la 112 reclami și reclami degeaba.

Doina Pană: Procedura care este? Și de asta spun că o să fie finalul unui control.

Andrei Ciurcanu: Îl așteptăm cu nerăbdare. Să știți că sunt foarte mulți silvicultori și oameni care sunt implicați în zona asta, care așteaptă să vadă niște mari procesatori în anchetă. Pentru că ei tot timpul se ascund în spatele documentelor care se făceau legal sau nu. Iată că prin SUMAL se făceau legal. Spuneau: la noi a intrat cantitatea respectivă legal. Noi avem documente. Și chiar o să profit de întâlnirea cu dumneavoastră să vă arăt niște contracte pe care le-a făcut în perioada 2004-2005 cei de la Holzindustrie **Schweighofer** între care semnau niște acte în alb și făceau o presiune pe piață atât de mare încât pe ei nu-i interesa de unde vine lemnul respectiv. /cle O să vă dau o copie după asta ca să vedeți cam cum funcționează chestia asta și tot la factorul uman să știți că ajungeți.

Doina Pană: Încerc să-l elimin cât de mult pot. O singură chestie mai voiam să spun. Ce s-ar putea să fie, eu nu zic că e așa, dar ce s-ar putea să fie, dacă a fost în zona off-line și încă nu i s-a generat codul unic până când cei de la 112 l-au verificat și între timp, până poliția a ajuns să-l verifice sau a intrat pe poartă și a obținut codul unic, ar putea exista și asta. Deocamdată, până nu avem raportul final...

Andrei Ciurcanu: A primit un cod de avis.

Doina Pană: Trebuia să aibă un cod off-line.

Realizator: Rămâne de văzut ce va descoperi corpul de control al dumneavoastră. Știu sigur însă că Andrei n-o să vă lase nici cu întrebările, nici cu urmărirea acestei povești și nu este singura, o să vedeți că sunt multe altele. Domnule Tobescu, de ani de zile asistăm la dezastrul acesta. Dumneavoastră îi reprezentanți pe cei care sunt proprietari ai acestor păduri, care la rândul lor, unii dintre ei, privesc neputincioși. Alții, din păcate, dintre proprietarii acestor păduri sunt și ei părtași la operațiunea asta de jaf național, pentru că multe dintre păduri au ajuns în mâna unora care n-au niciun fel de răspundere în a o administra, care nici măcar nu erau moștenitori sau titulari ai drepturilor de proprietate. Știm bine cum s-au cumpărat multe dintre aceste drepturi litigioase. Dar pentru cei de bună credință pe care-i reprezentanți, pentru munca pe care o duceți dumneavoastră ca organizație neguvernamentală, există în clipa asta vreo speranță că mai putem face ceva, că putem opri?

Cătălin Tobescu: Cu siguranță că da. Aș dori să spun că la începutul anului 2014 eram foarte optimiști. De ce? Era în dezbatere un program național de dezvoltare rurală prin care se puteau sprijini financiar măsuri de compensare pentru **proprietarii de păduri**, de protejare a ariilor protejate, de sprijin pentru paza pădurilor. Deci exista acest program național cu o finanțare substanțială. Se știe, sunt câteva miliarde, multe miliarde de euro acolo. Și pe de altă parte, exista în dezbatere publică proiectul de **cod silvic**, care ar fi putut, prin măsuri legislative să sprijine în punctele nevralgice sectorul silvic. Aceste puncte nevralgice se știu. Avem 500.000 de hectare de păduri neadministrate, avem proprietăți, foarte multe proprietăți persoane fizice, primării, care sunt în arii protejate, proprietari care n-au voie să recolteze un metru cub de masă lemnoasă, dar care în același timp trebuie să plătească impozite și taxe. Este un nonsens. Oamenii spun că e mai rău ca pe timpul comunismului, să ai o proprietate și să nu ai niciun beneficiu, să ai numai taxe de pe urma ei. A doua problemă erau aceste compensații pentru **proprietarii de păduri**. Avem o piață a lemnului prin care se adaugă valoare resursei de masă lemnoasă.

Realizator: Era optimismul de la începutul anului 2014. Ce s-a întâmplat cu el, unde s-a pierdut sau în ce s-a transformat?

Cătălin Tobescu: Optimismul de la începutul anului s-a transformat dintr-o imensă așteptare într-o stare de incertitudine și instabilitate. PNDR-ul, din păcate, finanțarea pentru sectorul forestier este marginală. Din 18 miliarde de euro, pădurile au 100-200 de milioane de euro, deci 0,5% - 0,6%, în condițiile în care reprezintă 30% din suprafața României, reprezintă resursa principală de venit pentru zona montană, iar lemnul prin prelucrarea industriei se ajunge la o cifră de afaceri de 6 miliarde de euro. PNDR-ul este o dezamăgire. A doua dezamăgire vine din faptul că aprobarea **codului silvic** în Parlament a fost tergiversată până când oamenii pur și simplu au ajuns la o stare aproape de exasperare, de revoltă.

Realizator: Sunt în clipa de față promisiuni că ar putea intra în dezbatere repede acest **cod silvic**. Nu știu dacă mai e timp până la sfârșitul anului, cunoaștem hărnicia parlamentarilor, să se dezbată și să se și aprobe. Ulterior, sigur, vor trebui și niște norme de aplicare, că așa e la noi, vin normele, dar

cine știe când vin, după jumătate de an, după un an, după ce nu mai sunt pădurile. Apropo de anul 2008, despre care vorba doamna ministru și pe care-l aminteați ca fiind anul în care s-a lansat acest program care ar fi trebuit să asigure monitorizarea traseului lemnului în România. Vreau să vă arăt două imagini pe care știu că le aveți și dumneavoastră puse acolo, dar mi se pare că ar trebui să le aibă și primul ministru și orice parlamentar, atunci când va discuta această lege. Sunt imagini din Argeș. Așa arată harta modificată. Aici avem 2008.

Doina Pană: 2008, când pădurile încă nu erau retrocedate, erau administrate de **Romsilva**.

Realizator: 2008, uitați harta din Lunca Argeșului, vedere satelit. În 2012, patru ani mai târziu, arată așa. Tot ce era aici fusese pădure. În patru ani, cu tot sistemul ăla de monitorizare pentru care nimeni nu s-a învrednicit să angajeze un specialist ca să-l aplice și să-l utilizeze, au dispărut câțiva versanți de pădure, pur și simplu, la ras. Avem o legătură telefonică directă și vreau să-l salut pe domnul Radu Vlad de la una din organizațiile care s-a bătut, se bate în continuare și pentru pădurile virgine ale României, dar și pentru a opri jaful acesta din domeniul silvic, e vorba WWF România. Vreau să vă mai arăt, dacă aveți ocazia să vedeți și dumneavoastră, dacă nu o să le arăt invitațiilor de aici din platou și de desigur telespectatorilor încă niște imagini. Din păcate, această poveste pe care am văzut-o în Argeș se repetă în multe alte zone ale țării. Tăierile ilegale sunt o mare problemă, dar marea problemă în clipa de față pare să fie dominația pe care o au pe piața forestieră din România marile companii, în special cele din Austria, care au monopol de câțiva ani buni. În unele domenii exploatează aproape întreaga masă lemnoasă la unele soiuri, la rășinoase de pildă. Haideti să vedem, într-un alt material realizat de colegii noștri de la În Premieră, cum au ajuns aceste firme să-i dea încet, încet la o parte, nu numai pe producătorii autohtoni, cât și pe cei care trăiesc din exploatarea lemnului, pentru care lemnul e singura sursă de viață, acolo în vârful muntelui.

*

Se întâmpla exact acum 2 luni. Era o zi de ianuarie ca oricare alta, cu deosebirea că atunci le-a ajuns moșilor cuțitul la os. Uitându-se spre munții lor, au descoperit că din ei n-a mai rămas aproape nimic. O mare de cioate și așchii mărginită de câțiva copaci care nu vor mai sta nici ei mult în picioare. În timp ce oamenii locului nu au ce pune iarna în sobă. Așa e lumea colo, în Apuseni. Împărțită de ani buni în ei și noi. Iar moșii, mari iubitori de țară, nu mai suportă. Se adună, deci, cu mic, cu mare, 150 de locuitori din Gârda de Sus, județul Alba, să pună capăt acestei situații pe care o consideră nedreaptă. În vocea lor, se simte revolta. Tocmai au aflat că firma din Austria, care rade Apusenii de câțiva ani, a mai primit un contract de la stat, prin care i se permite să taie noi suprafețe uriașe de pădure. Pe drumul forestier din comună stau stivă dovezile: bușteni de cea ai bună calitate care așteaptă să fie duși și tocați la o mare fabrică din Sebeș. Și pașnic se decid atunci, pe loc, să îi alunge pe venetici din satul lor. Îi somează pe muncitori să dispară repede cu utilajele lor cu tot și să le lase munții în pace. Zvonul revoltei din Gârda s-a răspândit atât de repede prin pădure, încât în scurt timp, din ea, au ieșit toate mașinile austrieșilor care primiseră pe semne ordinul să se predea. Încolonate, mașinile părăsesc localitatea în chiotele de satisfacție ale moșilor. O mică victorie într-un război lung și probabil fără final fericit, căci companiile de care se plâng moșii rezistă în România de mai bine de un deceniu.

Nicodim Pașca, localnic: Despart versanții în 13. Circulând prin Apuseni începi să vezi din ce în ce munți mai goi, păduri seculare care nu mai sunt. După ce au venit firmele astea austriece mari, aproape toate pădurile din zonă se duc către firmele astea mari. Iar la oameni nu se mai dă nimic.

Ba se dă, spune șeful **Romsilva**. Doar că pentru oameni a fost iarnă până acum. Pentru firme în schimb, se pare că zăpada nu a contat. În plus, susține Adam Crăciunescu, moșii nici nu merită prea multă înțelegere din partea statului, căci vina ar fi la ei.

Adam Crăciunescu, director **Romsilva**: Ei s-au tăiat pădurile și acuma vor să termine și pădurile statului. Hai să știm o treabă. De ce s-au răsculat oamenii ăia?

Reporter: Pentru că nu-și mai primesc...

Adam Crăciunescu: Nu, ce i-a instigat? Dacă îi lăsam în continuare, să zacă acolo afacerile locale, cufurturi, cu aranjamente, cu treburi, nu se mai răsculau niciodată. Au fost mulțumiți că au putut ciupi. De pe terenul statului. Au sustras. Sun suprafețe dispărute acolo în perioada 2010.
Reporter: Furate de ei, de moși.

De ce nu s-au anchetat, dacă s-a furat, nu e clar. Dar, un lucru e cert. În Apuseni, ar trebui să se aplice o lege aflată în vigoare, numită legea moșilor care stipulează că fiecare familie are dreptul să cumpere anual de la stat între 10 și 25 de metri cubi de lemn. Așa a fost de când lumea, pentru că acolo, la altitudini mari, se trăiește doar de pe urma lemnului. Dar, de un an de zile, niciun localnic nu a mai avut voie să taie un copac. Iarnă, sau nu, totul e al austrieților, cărora statul le dă ce vor, când vor, și cu cât vor.

*

Realizator: Domnule Radu Vlad, un nou **cod silvic** intră în dezbatere, probabil săptămâna viitoare. O să trecem în revistă, zece puncte am selectat noi din această lege, care ar trebui să mai limiteze, dacă nu să elimine, jaful din pădurile României. Știu că organizația dumneavoastră și dumneavoastră personal ați studiat acest proiect legislativ. Vi se pare folositor? Că legi avem de multă vreme?

Radu Vlad: WWF s-a implicat activ încă din anul 2012 în proiectul **codului silvic**, ca să (...) că acesta va răspunde priorităților legate atât de conservarea biodiversității, dar și de bunăstarea comunităților locale. Mesajul nostru este unul de susținere a amendamentelor promovate și propuse WWF care se regăsesc în momentul de față în propunerea legislativă.

Realizator: Care sunt primele 3 la care țineți neapărat să nu se piardă, că știți că așa se mai pierde ele prin dezbaterile parlamentare, ba în comisie, ba în plen.

Radu Vlad: Aș aminti câteva exemple relevante. Principala problemă a **silviculturii** în momentul de față, considerăm că este subfinanțarea. Putem vorbi în momentul de față de o subfinanțare a sectorului forestier la toate nivelurile. În acest context, propunerea de modificare a **codului silvic** aduce noi soluții pentru finanțarea sectorului forestier, în primul rând prin crearea cadrului legal în care beneficiarii direcți a serviciilor de mediu oferite de pădure să contribuie prin plăți compensatorii la susținerea măsurilor restrictive. Este dacă vreți un mesaj de solidaritate. Este firesc ca cel care valorifică din punct de vedere economic serviciile de mediu, pe seama acestora realizând profit, să susțină eforturilor impuse proprietarilor de pădure, tocmai pentru menținerea și furnizarea acestor servicii. Aceste amendamente se regăsesc în momentul de față în propunerea legislativă de modificare a codului, pe care le-am inițiat și au fost incluse în această propunere de modificare și considerăm extrem de util pentru dezvoltarea sectorului forestier. O altă problemă importantă este cea să se întâmple la (...). Ne interesează foarte mult ceea ce se întâmplă cu lemnul în aval de pădure, zicem noi, la acea alchimie a aurului verde. Ori asta nu este exportul de materie brută, bușteni sau cherestele. Pe fondul distrugerii industriei de prelucrare a lemnului, chesteaua și buștenii nu și-au găsit locul în România și au luat drumul exportului. Se vorbește că pădurea este aur verde. Ei bine, lemnul se transformă în aur verde doar printr-o prelucrare superioară, întrucât doar astfel se creează locuri de muncă, investindu-se în dezvoltarea comunităților locale. Un exemplu în România de **silvicultură**, știm bine că se fac eforturi mari... De exemplu pădurile se conduc până la vârsta exploatabilității de 110-120 de ani și zicem noi că așa și trebuie să rămână, tocmai pentru a putea obține acele sortimente superioare. Din nefericire, nici 8% din această cantitate nu ajunge să fie prelucrată superior. Apare evident un non-sens, o risipă. Am înțeles asta după mai bine de 20 de ani și cred că este timpul ca această strategie să se schimbe, **codul silvic** să se schimbe, pentru că în **codul silvic** sunt propuse, din acest punct de vedere, măsuri antimonopol. Practic, sunt reglementate principiile de valorificare a masei lemnoase în sensul valorificării superioare a masei lemnoase, consolidării sectorului superior de prelucrare a lemnului, desigur în beneficiul dezvoltării durabile a comunităților locale. Desigur, WWF este o organizație de mediu, o organizație pentru protecția mediului și sunt îmbunătățiri consistente și în....

Realizator: Vreau să vedem câteva dintre ele împreună cu doamna ministru, cu domnul Tobescu. Noi am făcut o listă de 10 puncte, socotite puncte tari ale acestui proiect și vreau să vedem câteva dintre ele. De pildă, una dintre modificările pe care le aduce acest nou cod este introducerea în **fondul forestier** al acelor hectare care conțin zonele de protecție, celebrele perdele forestiere. A doua măsură, este cea care se referă la limitarea exportului de buștean și la valorificarea superioară a lemnului aici în țară și asta prin încurajarea celor care prelucrează lemnul și care au această condiție de a prelucra măcar 40% din ceea ce exploatează. A treia măsură mi se pare de asemenea extrem de importantă, aceea ca firmele care licitează lemnul pe picior să dovedească că au utilaje și personal calificat. E la fel care la celebrele contracte de dezăpezire sau de asfaltare, unde venea unul cu laptopul, nu avea nicio lopată, niciun plug, niciun utilaj, dar câștiga licitația. A patra măsură propusă de noul **cod silvic** este cea referitoare la dreptul de preempțiune al producătorilor din industria mobilei, a celor care lucrează, producătorilor din industria mobilei, ceea ce ar fi congruent cu ceea ce spuneau și cei de la WWF și anume cu încurajarea prelucrării superioare a aurului verde. Aici se vorbește, în măsura numărul 5 pe care am selectat-o noi, despre facilitatea pentru micii proprietari, cei care au mai puțin de 10 hectare, de a exploata câte 3 metri cubi pe hectar pe an din pădurea lor,

astfel încât să le rămână această sursă de supraviețuire fără a fi tentați să dea iama în propria pădure sau poate în ale vecinilor. Măsura numărul 6 se referă la cadrul legislativ pentru a constitui un catalog național al pădurilor virgine și cvasivirgine, înțeleg că acesta un pas important pentru a se trece inclusiv în înscrierea lor în patrimoniul UNESCO, în patrimoniul internațional, o luptă pe care cei de la WWF au dus-o ani de zile. Punctul numărul 7, foarte important, era cel care vorbea tocmai de monopol. Vorbea despre imposibilitatea cumulării de către o firmă sau un grup de firme a dreptului de a exploata mai mult de 30% din fiecare specie.

Doina Pană: Din volumul de masă lemnoasă pe specii și sortimente.

Realizator: Foarte important acest articol și cred că va fi miezul întregii bătălii din Parlament. Dacă acest punct trece, înseamnă că lobby-ul firmelor care în clipa de față acoperă România aproape dețin toți munții noștri, nu a reușit să-i învingă pe parlamentari. E testul Parlamentului, s-ar putea să fie testul noului președinte, care va avea de promulgat această lege. A vorbi în germană când ești producător de masă lemnoasă și prelucrător de masă lemnoasă s-ar putea să fie un avantaj s-au s-ar putea să fie un dezavantaj. Rămâne de văzut. Punctul 8, s-au definit pădurile și parcurile recreative și terenurile educaționale. Sunt zone speciale din care am înțeles că nu poți face altceva decât spațiu pentru petrecerea timpului liber. Poți să amenajezi alei, poți să iei o taxă pentru ca ele să fie vizitate, dar în niciun caz nu le poți exploata forestier. /adp

Realizator: Punctul numărul 9 este cel care vorbește despre obligativitatea asigurării cu prioritate a lemnului de foc pentru populație. Dacă vine cineva care spune eu vreau să exploatez industrial lăsându-i în felul ăsta pe locuitorii din zonă, fără lemn de foc, prioritate au cetățenii din zona respectivă nu marele industriaș care vrea să ia lemnul. Și punctul numărul 10 din selecția noastră se referă la controlul sporit prin introducerea în structura de verificare a unor alte instituții cum este poliția de frontieră, jandarmeria și ANAF-ul. Sunt 10 măsuri... Andrei Ciurcanu pe care noi le-am selectat din acest nou proiect de **cod silvic**, căreia i-ai da șanse de a deveni eficientă?

Andrei Ciurcanu: Cred că cartoful fierbinte din **Codul Silvic** este acea limitare a monopolului pe piață din informațiile pe care le am eu, doamna ministru poate să confirme sau nu, ăsta a fost unul din motivele pentru care până în momentul de față **Codul Silvic** nu a fost votat, s-a mai trecut la niște dezbateri pentru că sunt niște interese foarte mari, niște ambasadori care dau cu pumnul în masă.

Realizator: Ce ambasadori?

Andrei Ciurcanu: Niște ambasadori care reprezintă interesele unor grupuri foarte mari de afaceri de la noi și trebuie să recunoaște că în momentul de față top 10 procesatori și exportatori de lemn sunt străini, românii nu mai au loc. Cei de la Holtzindustrie, Schweihoffer au monopolul pe zona de rășinoase și în momentul în care... obținut legal bineînțeles pentru că au avut condițiile prielnice s-au dezvoltat, iar în momentul în care se va pune în funcțiune fabrica de la Covasna, vor depăși capacitatea legală de procesare pe rășinoase la nivel național într-un singur an. De asta cred că era

foarte important ca **codul silvic** să intre în funcțiune de anul acesta pentru că dacă el o să fie votat în 2015 o să mai aibă o perioadă să dea în funcțiune fabrica, ceea ce nu-i putem să-i arătăm cu degetul. Ei se dezvoltă, foarte bine că se dezvoltă dar trebuie să ne uităm și la procesatorii români și la interesul românilor în zona asta. Și mai am un singur lucru. Am amintit înainte. Cred că e în premieră, am obținut zilele acestea un contract de cumpărare cu clauză de garanție și cre că ar o fi o analiză destul de interesantă să se vadă cum austriece de la Holtzindustrie Schwihoffer să fie atât de profitabili. În anul 2004 de exemplu, este practic un cec în alb, în care ei dădeau bani, 420000 de euro la vremea respectivă unor oameni care se angajau să le pună la dispoziție 22000 de metri cubi de lemn. Nu conta de unde. Ei vin acun și ne spun, eu respect **codul silvic**, sunt pentru protejarea pădurilor, dar pe de altă parte găsim astfel de contracte care sunt semnate... Pe dedesubt ei pun presiune mare pe piață și îi determină pe oameni să le aducă o anumită cantitate.

Realizator: Poate că sistemul informatic de care vorbea doamna ministru, îi împiedică acum, dacă nu mai au dovada de unde provine acel lemn să-l primească în fabricile lor. Doamna ministru, sunt multe alte măsuri, noi le-am selectate pe acestea....

Andrei Ciurcanu: Confirmați informația cu ambasadorii?

Doina Pană: Eu nu pot să confirmă nicio informație cu ambasadorii. Eu nu pot să vorbesc de firme străine pentru că eu sunt un ministru în guvernul României. Dumneavoastră ca jurnalist puteți să spuneți ce doriți. Eu vreau o exploatare durabilă și sănătoasă a pădurilor României și o echitate pe piața pădurilor. De asta nu numai măsura de antimonopol de acolo ci și faptul că o firmă nu poate veni cu prețuri foarte mari și să omoare alte firme dacă investește în utilaje și în forța de muncă. Deci astea două coroborate le văd cele care vor aduce însănătoșire în sistemul de exploatare al pădurilor. Dar vreau să fac o precizare. Să știți că nu asta a fost motivul pentru care nu s-a votat **codul silvic**, motivul la vedere. S-au invocat tot felul de alte motive, s-a venit cu tot felul de petarde și cu rugămintea dumneavoastră v-aș lăsa să mi le spuneți ca să nu mi le mai poată invoca în continuare pe diverse posturi de televiziuni. De exemplu la ora actuală, orice suprafață de pădure ai avea, indiferent cât ar fi de mică trebuie să ai amenajament silvic, pe de altă parte ca să faci amenajament silvic trebuie să ai minim 100 de hectare, adică ar trebui să se asocieze foarte mulți proprietar. În consecință acele peste 500000 de hectare pe care le-ați prezentat dumneavoastră în materialul anterior și făceați dumneavoastră referire, sunt neadministrate și la ora actuală, și **codul silvic** e din 2008. Atunci am stat și m-am gândit: omul ce face de fapt? Se înfurie, e pădurea mea, e dreptul meu la lemnul de foc și ca pe vremea comunismului se ducea și își fura propriul lemn. Și atunci o prospectare pe piața europeană și am ajuns la concluzie că nicăieri UE la suprafețe mai mici de 10 hectare nu trebuie amenajament. Ei folosesc niște ghiduri de bune practici. Am zis totuși pentru mentalitatea actuală din România nu e suficient. Și am venit cu acel alineat pe care dumneavoastră l-ați prezentat în care dacă ai sub 10 hectare, nu ești obligat să ai amenajamente, dar dacă faci un contract de administrare de minim de 10 ani cu un **ocol silvic** poți să exploatezi mai mult. Până în cel mul 3 metri cubi.

Realizator: Am revenit la secvențial. Discutăm despre ceea ce ar trebui să fie valoarea cea mai de preț

a României și anume sursa viitorului. Pentru că mâine este ziua națională și ne tot gândim la simboluri la această țară, la acest popor. Și dacă ne uităm așa înainte constatăm că nu arată prea bine ceea ce vedem. Orizontul pe care-l desenăm pentru următorii este unul care se vedea în imaginea pe care v-am arătat-o mai devreme. Aceea din Argeș, poate mai dăm odată imaginile pe ecran: 2008-2012. Două hărți. Două imagini satelitare a aceeași zone. În 4 ani tot ce vedeți verde în mare parte din prima imagine a devenit gri cenușiu, de mormânt în a doua imagine. Și nu este desigur singurul loc, sunt multe, foarte foarte multe locuri din această țară. Discutăm despre ce se întâmplă cu pădurile României, despre cum se mai poate opri jaful acesta, dacă se mai poate opri, dacă, mai putem lăsa ceva generației următoare și celei care vine după din ceea ce noi am avut, din ceea ce noi am putut să povestim. Poate că într-o zi copacii vor fi doar așa o imagine într-un album cu poze vechi. Ar fi extrem de trist. Tocmai de aceea vreau să găsim răspunsul în această țară și am obținut câteva dintre ele și de la ministrul Doina Pană și din proiectul de **Cod Silvic** pe care parlamentarii îl vor avea pe masă zilele următoare. Va fi o mare bătălie. Vă arătăm acolo că e un articol, un punct din acest **cod silvic** care probabil care va fi în centrul întregii dispute. El va fi turnesolul cinstei sau influenței care se manifestă în Parlamentul României. Acela care limitează monopolul marilor firme care au ajuns, spunea Andrei Ciurcanu aici, confirma domnul Tobescu mai devreme în România să controleze exploatarea a 100% din rășinoasele a acestei țări. Ei bine dacă trece articolul acesta care limitează la 30% posibilitatea de a exploata masă lemnoasă dintr-o anumită specie s-ar putea să avem speranță. Trebuie să treacă de Parlament, trebuie să treacă de promulgare, poate chiar de semnătura noului președinte, domnul Klaus Iohannis. Va fi un test și pentru noul președinte și pentru Parlament. Vreau să mai vedem niște imagini, vreau să mai vedem niște imagini care ne arată cum jaful acesta e dublat de escrocherii. Nu numai cele din domeniul retrocedărilor că și acolo a fost o întregă nebulie și încă mai continuă. S-au furat cu acte munții și pe urmă tot cu acte au fost rași, au fost puse la pământ pădurile. Oameni de pe la partide, oameni din justiție, oamenii din diverse instituții, oamenii din instituțiile care trebuiau să păzească pădurea, au fost parte din aceste rețele. Că erau de la PSD, că erau de la PDL, că erau de la PNL, că erau de la toate partidele au fost complici în acești ani la jaful pe care-l vedem acum. Vreau să vedeți că până și raportarea împăduririlor a devenit o escrocherie. Rădeau muntele și pe urmă spuneau domne l-am împăduri, am pus puiet. În loc de puiet erau numai niște cioate.

*

Reporter: Vișeu Maramureș. Vara lui 2008. Puhoaietele au măturat valea Vaserului, podurile și calea ferată au fost distruse, oamenii au fost evacuați cu elicopterul. Nu a fost niciun dubiu. Inundațiile au fost provocate de **defrișări**. În ultimii 20 de ani, din pădurile Vișeu s-a tăiat enorm și încă se taie. Pe drumurile de munte tirurile trec unul după altul.

Omul e încântat că au venit austriecii să prelucreze lemnul românesc. Străinii fac afaceri prospere la noi în țară și noi le dăm o mână de ajutor, le transportăm până la depozit, doar că în urma noastră se alege praful.

Intervievat: Tiruri întregi s-au cărat, mii și metri. E de 20 de ani afacerea asta.

Însă imaginea e cu adevărat cutremurătoare mai sus spre Borșa, pe valea Ținăului. Pe 10 de kilometri

sunt versanți întregi decapitați, **defrișări** de acum 5-10 ani. Pe 5000 de hectare nu există niciun copac. Cel puțin 1,5 milioane de metri cubi de lemn. Un dezastru ecologic și moral. Un tun de milioane de euro pentru cei care au profitat și au fugit. În alte zone din țară. Șmecherii pădurilor nu țin cont nici măcar de construcții strategice. În Valea cu Pești, lângă Petroșani un versant întreg a fost ras chiar lângă baraj. O inconștiență fără margini.

Intervievat: Defrișările sunt interzise pentru că pun în pericol stabilitatea versantului și implicit al Barajului. Se pot produce alunecări de teren, eroziuni.

În plus firma care a exploata pădurea a blocat drumul spre baraj timp de aproape o jumătate de an.

Intervievat: Doamne ferește la o urgență la baraj nu puteam să urcăm cu utilaje grele. Șeful sistemului hidrotehnic a sesizat Garda de Mediu, iar inspectorii au venit cu surle și trâmbițe. În zonă nu mai era nici picior de vinovat. După ce au plecat dumnealor s-a exploatat în continuare.

Intervievat: Aici a fost o pădure. Greu se va instala alta. Practic e o scoatere din **fond forestier**. Din pădure am rezolva o pășune.

Când s-a tăiat la Voineasa **Bogdan Tudor** a descoperit catastrofa și a filmat totul. S-a dus cu imaginile peste tot și nu l-a ascultat nimeni. Nu le-a păsat, cum nu le pasă nici astăzi.

Intervievat: Am văzut la televizor când prindeau câte un hoț cu căruța, dar aici nu au furat o căruță de lemn. Dar aici nu au furat o căruță de lemne. Aici au furat zeci de mii de metri de cubi de masă lemnoasă și nu s-a întâmplat nimic nimeni nu a plătit.

Nu numai că nu a plătit nimeni pentru jaf, dar nu s-a plătit nici pentru refacerea pădurii. Iar autoritățile nu au fost în zonă să vadă dezastrul.

Intervievat: Din documentele care există la noi apare că suprafața respectivă a fost împădurită.

Reporter: Dar cum puteau să împădurească o zonă care este sufocată de lemne lăsate, de vreascuri.

Intervievat: Se vede dacă s-a plantat se vede. Eu nu pot să văd din pozele dumneavoastră dar oricum o să facem o deplasare acolo să vedem.

Va fi prea târziu. Pădurea de la Voineasa și Obârșia Lotrului a ajuns deja la firma austriacă Schweinhoffer, cel mai mare jucător de pe piața lemnului din România. Compania are fabrici la Sebeș și Rădăuți unde prelucrează lemn românesc. /rav

Realizator: Domnule Radu Vlad, cum sau ce poți să le faci celor care, repet, nu numai că fură cu acte, dar mint și fură pe urmă și din banii de **împădurire**, de refacere a pădurii rapotând că e pădure acolo unde nu e.

Radu Vlad: Din punctul nostru de vedere cred că tot statul poate să rezolve o mare parte din aceste probleme.

Realizator: Dar aici cred că era deja codul penal. Măcar pe ăla putea să îl aplice cineva, nu?

Radu Vlad: Da. Noi sperăm că noul sistem de urmărire a masei lemnoase, chiar dacă sunt imperfecțiuni, poate să... Cred că lumea este de acord să este o mare parte în combaterea recrutării în tăierea lemnului. Sperăm ca acest sistem să conțină date în mod corespunzător. Însă, vis a vis de problema sistemului sectorului forestier, este o sarcină complexă care are 3 direcții de acțiune. Trebuie completat cu regulamentul vânzării masei lemnoase, din pădurile aflate, cel puțin, în proprietatea privată a statului, care ar trebui să cuprindă criteriile de punctare a contractorilor, a celor care doresc să cumpere masă lemnoasă, considerând indicatori care evidențiază aportul acestora la dezvoltarea comunităților locale. Un raport între numărul de persoane angajate și masa lemnoasă, capacitatea de a stoca și prelucra lemnul.

Realizator: E foarte important ce spuneți: pe de o parte că trebuie un pachet legislativ, nu rezolvi doar cu o lege, o astfel de problemă și mai ales că se mai distruge și mitul ăsta cu care se apără ei. Noi creăm locuri de muncă. Dacă ne închideți pe noi, păi rămân zonele alea fără nicio șansă de dezvoltare. Trebuie să demonstreze acest lucru, așa cum bine spuneți domnul Vlad. Vă mulțumesc pentru intervenție și vă ținem pumnii în continuare. Domnule Tobescu, avem proiectul, să zicem că avem și bunăvoința ca el să treacă. Să zicem că avem și șansa să treacă la timp, spunea Andrei Ciurcanu că e important și când se adoptă. După asta avem știința și să reparăm ceea ce s-a făcut rău până acum?

Cătălin Tobescu: Cu siguranță că da. Aș spune că avem pentru ce să ne luptăm încă./cle Dacă te uiți, mergi, colinzi, încă avem păduri foarte frumoase. Avem mai mult lemn în păduri decât aveam înainte de revoluție. Sunt 1,7 miliarde de metri cubi de masă lemnoasă, față de 1,4 miliarde, cât erau în 1986.

Realizator: Cu toate tăierile astea la ras, cu toată exploatarea sălbatică?

Cătălin Tobescu: Sigur. E un inventar forestier național care arată că există o acumulare de masă lemnoasă.

Realizator: N-or fi umblat la cifre? N-ar fi umflat cumva statisticile? Că asta știți că ne iese de fiecare

dată.

Cătălin Tobescu: Nu, este un inventar forestier național, care cred că este un studiu pe baze științifice, statistice, care nu cred că trebuie pus în discuție.

Realizator: Dar ce au făcut, s-au îndesit copacii? Cum a crescut volumul ăsta de masă lemnoasă când au dispărut munți întregi?

Cătălin Tobescu: Păi o să vă spun foarte simplu: Creșterea medie pe un hectar de pădure este de 5 metri cubi, pe an și pe hectar, în medie. Grâul produce trei tone, pădurea produce 5 metri cubi de lemn.

Realizator: S-au înălțat, s-au îngroșat?

Cătălin Tobescu: Sigur. Deci pe 6 milioane de hectare creșterea anuală este de aproximativ 30 de milioane de metri cubi pe an. Noi tăiem legal 18 milioane. Mai tăiem ilegal încă pe jumătate... tăiem 22-24-25...

Realizator: Deci tăierile ilegale spuneți că sunt undeva la 6-8 milioane de metri cubi?

Cătălin Tobescu: Cu siguranță. Reprezintă minim 30% din tăierile legale. Dar cu toate aceste tăieri ilegale, avem foarte multe păduri inaccesibile, masă lemnoasă care nu este pusă în valoare. Per total, pădurile noastre sunt bogate. Avem biodiversitate, avem parcuri naționale.

Andrei Ciurcanu: Aici trebuie să luăm în calcul că suprafața într-adevăr e mai mare, dar ca și valoare... trebuie să discutăm și despre valoare, pentru că lemnul ăsta este exploatat. Una e să ai o pădure de o sută, o sută și ceva de ani, și alta e să ai o pădure de 10-15-20 de ani, pentru că pe ea o să poți să exploatezi abia peste 60-70 de ani. Deci trebuie să discutăm și despre chestiile astea. Aș vrea să adaug la ce a spus domnul președinte, ca să aibă toată lumea o imagine, la cât s-a tăiat ilegal din 91 până în 2011 aproximativ 400 de mii de hectare. Asta înseamnă că un județ cam de dimensiunea Covasna sau Giurgiu a dispărut de pe harta României. Deci o suprafață cât județul Covasna a dispărut.

Cătălin Tobescu: Ce este foarte important: Această acumulare de lemn, deci după revoluție până prin 2004-2005, industria a fost foarte jos. Din 2004, 2005 cererea de masă lemnoasă în piață a crescut exponențial. Harta pe care ați arătat-o arată că din 2008 până în 2012 s-a tăiat foarte mult. O hartă din 90 până astăzi ne arată că tăierile au crescut exponențial din 2007-2008 încoace.

Realizator: Deci ultimii ani au produs imaginea pe care o vedem acum.

Cătălin Tobescu: Pentru că vorbim de o cerere foarte mare de lemn în piață.

Realizator: Spuneam că vreau să vă adresez câteva întrebări și vreau răspunsuri sincere și precise la fiecare dintre ele. Eu, ca om care se uită la ce se întâmplă aici și văzând cum în toți acești ani s-au încercat diverse soluții legislative care n-au mers, vă întreb: codul acesta rezolvă singur problema sau de ce mai aveți nevoie? Subfinanțare, spunea domnul Vlad. Aveți nevoie de mai mulți bani? Cei care lucrează în pădure se plâng de asta?

Doina Pană: Codul este unul dintre cei doi piloni foarte importanți. Unul este radarul, încât să nu mai poată tăia ilegal și codul e un fel de biblie - vine cu principiile pentru o dezvoltare durabilă. Va veni foarte multă legislație subsecventă. De exemplu, va fi un regulament pentru exploatarea masei lemnoase și aici e o altă fumigenă. De ce? Forma inițială a codului, lansat de doamna Varga, spunea așa: ca de la 1 ianuarie 2015 să nu se mai poată vinde lemn pe picior, ci doar la rampă. Adică sub lozinca 'nu lemn estimat, ci lemn măsurat.' Dar România nu e pregătită pentru așa ceva.

Realizator: A doua întrebare: Vine codul, cine îl aplică? Avem oameni pregătiți, avem specialistul despre care spunea Andrei Ciurcanu dar avem și oameni cinstiți în instituțiile de control, cei care trebuie să verifice, să noteze, cu smart-phone sau fără smart-phone, cu creionul chimic acolo unde se mai folosește creionul chimic. Avem oameni suficienți și cinstiți?

Doina Pană: Acest **cod silvic** este o emanație a tuturor factorilor implicați. Nu-i scris în laboratorul ministerului. I-am adunat la Brașov două zile, a fost și domnul Tobescu: proprietari, administratori, ONG-uri... și e foarte bun. Nu vreau să blamez asupra tuturor silvicilor patalamaua, nu toți sunt hoți. Curtea de Conturi îmi spune că de la revoluție până acum s-au furat de 5 miliarde de euro, dar în același timp eu am și bilanțul că peste 500 de spitalizați și 4 morți în bătălia cu mafiile din păduri. Deci avem și oameni de bună credință.

Realizator: Să le dea Dumnezeu curaj și minte tuturor acestora care trebuie să apere pădurea.

Doina Pană: Următoarea lege foarte importantă este statutul personalului silvic, în care cei care sunt prinși cu abateri să suporte chestii urâte, drastice și cei de bună credință să fie încurajați.

Realizator: A treia întrebare: Putem opri exportul de bușteni din România?

Doina Pană: Nu-l putem opri, dar prin acest articol...

Realizator: De ce?

Doina Pană: Nu ne permite legislația internațională.

Realizator: Dar nu putem fi și noi inventivi? Alții reușesc să facă tot felul de măsuri protecționiste. Nouă nu ne iese niciodată. Noi tot timpul ne rugăm ca la sfintele moaște la FMI să ne bage în seamă, după care facem tot ce ne pune FMI, zicem că nu putem, că așa e la Europa, dar noi am vrut să fim acolo, noi am negociat prost. Noi niciodată nu putem inventa ceva să ne apărăm pe noi?

Doina Pană: Eu în momentul în care am preluat departamentul am avut două ținte. Niciuna n-a fost realizabilă. 1: Să nu mai tăiem pădurea deloc vreo doi ani de zile. 2: Dacă se poate să nu mai exportăm bușteni. Niciuna din ele nu este fezabilă. Nu putem să nu tăiem pădure. Pe lângă faptul că e 5% din PIB, ce obținem din pădure anual: pe lângă faptul că numai industria primară de exploatare și prelucrare inferioară avem 50.000 de locuri de muncă per total. Dacă mergem pe verticală ajungem la sute de mii de locuri de muncă. Nu-i nevoie. Dacă nu tăiem mai mult decât trebuie pădurea nu e în pericol.

Realizator: A cincea întrebare: Cât împădurim pentru ceea ce tăiem? Cât e obligația legală, cât se întâmplă în realitate.

Doina Pană: Există două moduri. Un mod este când se taie la ras, dar astea sunt situații legale puține și când regulile sunt foarte clare. Împădurirea trebuie să se întâmple în doi ani de zile. Până la stadiul de masiv trebuie întreținută financiar, deci cu reguli foarte clare. Nu poți scoate din **fondul forestier** fără să dai de trei ori suprafața și de cinci ori valoarea. Deci regulile sunt foarte drastice. Există și regenerarea. Deci în momentul când nu tai la ras, ci tai numai arborii care ar trebui să-i tai, se face și regenerarea.

Realizator: La un hectar cât ar trebui să plantezi?

Doina Pană: Noi ne-am propus de câțiva ani încoace 10.000 de hectare pe an. Anul ăsta am împădurit 14.000. Ținta pentru anul viitor este 16.000.

Realizator: 14.000 anul ăsta? Față de 10.000 cât v-ați propus?

Doina Pană: Doamne! E prima depășire de plan pe care o aud în țara asta. 14.000 ați împădurit anul ăsta?

Doina Pană: Da.

Realizator: Puteți să ne spuneți zonele sau unde au fost cele mai mari suprafețe?

Doina Pană: Aici intră și perdelele și tot. Pentru că și ele intră în **fondul forestier** național.

Realizator: Dar tot nu mi-ați spus, 1 la 1 sau cum e obligația de **împădurire**?

Doina Pană: Da, 1 la 1. Numai când scoți din **fondul forestier** național trebuie să dai de trei ori suprafața și de 5 ori valoarea. Altfel este 1 la 1.

Andrei Ciurcanu: Asta se aplică când vorbim de **Romsilva**, că dacă vorbim de zona privată...

Doina Pană: Se aplică la orice.

Andrei Ciurcanu: Perioada 2008-2011, zona împădurită cu zona tăiată ilegal este depășită de cea tăiată ilegal cu 176.000 de hectare. Deci eu cred că se fac eforturi mari, dar...

Doina Pană: Se fac, în principal prin **Romsilva**, evident.

Andrei Ciurcanu: Tăierile ilegale depășesc cu mult nivelul.

Doina Pană: Eu nu vreau să mergem pe ideea că nu pot ei fura cât putem noi planta. Vreau să mergem pe ideea să nu mai taie ilegal. De-asta am scos radarul. Și s-au golit șoselele României. Foarte multe firme nu și-au mai cerut acordul. Întrebarea este cu ce se ocupau înainte dacă acum nu mai solicită acordul. E eficient, nu e infailibil. Dar e un pilon; al doilea e **Codul Silvic**. Și indiferent ce vor motiva parlamentarii, că fumigene sunt multe și nu știu dacă am timp să le spun... Au indus și Camera de Comerț Româno-Americană. Nu știu dacă țineți minte când a ieșit în presă că americanii se opun **Codului Silvic**. În momentul în care le-am arătat exact au salutat.

Andrei Ciurcanu: Apropo de americani, să nu uităm povestea cu Scolopax, cu Harvard, cu problemele care au fost acolo, cu oamenii care au fost implicați și, apropo de control, cea mai bizară afacere. Cred că trebuie să treceți și la factorul uman și să faceți un picuț de curățenie prin ITRSV-uri. Domnul director de la ITRSV de la Vrancea, domnul Alexandru Lefter, este unul din oamenii care a participat la vânzarea multor sute de hectare către cei de la Scolopax. Mi se pare că acolo ar trebui un control. Dacă nu e ilegal, măcar e imoral, un om care face controlul să fie implicat în astfel de tranzacții.

Realizator: Vreau să îi dați un răspuns scurt lui Andrei, și pe urmă mai am eu trei întrebări foarte rapide, fiindcă mai avem foarte puțină vreme.

Doina Pană: Legat de ITRSV? Deci în momentul în care se dovedește că au făcut lucruri ilegale pot fi dați afară. Altfel sunt funcționari publici și nu trebuie să vă explic ce spune legea.

Andrei Ciurcanu: Atunci cum poate un inspector ITRSV să mai controleze un agent comercial căruia el i-a vândut pădurea?

Doina Pană: Din punctul meu de vedere nu poate.

Realizator: O anchetă extrem extrem de revoltătoare, un subiect extrem de revoltător la 'În premieră' în curând, semnat de Andrei Ciurcanu. Câte dosare ați înaintat în legătură cu angajați din sectorul forestier de când sunteți ministru? Dosare penale, anchete administrative... ca număr.

Doina Pană: De când sunt eu ministru nu. Deci am trimis și spre DNA, în sensul că am controlat instituții mari.

Realizator: Dar dintre angajații dumneavoastră a ajuns vreunul... ?

Doina Pană: N-a fost cazul. În cele opt luni, eu sunt de opt luni... n-a fost cazul.

Realizator: Și dintre cei care exploatează ilegal, câte dosare penale ați făcut în cele opt luni? Corpul de control, nu dumneavoastră direct.

Doina Pană: Noi am trimis circa 6.

Realizator: Un răspuns de la Parchet până acum?

Doina Pană: Vreau să vă spun, cazul pe care l-ați prezentat dumneavoastră cu **defrișare** din 2008 până în 2012 și la ora actuală e la DIICOT.

Realizator: Cel din Argeș? Deși au mai trecut doi ani de când s-a terminat defrișarea? Vreau să vă pun ultima întrebare: Vreți să treceți și dumneavoastră prin ministerul ăsta cum au mai trecut mulți sau vreți să vă rămână numele înfipt acolo, la intrarea în minister, că ați făcut ceva cu adevărat? și dacă da, cum o să faceți asta.

Doina Pană: Domnule Ursu, eu zic că acest radar al pădurilor... și dacă bunul Dumnezeu dă înțelepciunea parlamentarilor să voteze **Codul Silvic** sunt deja două instrumente care vor însănătoși pădurea și regimul silvic. În rest, să-ți lași numele pe ce? Pe corectitudine, pe un sistem pe care vrei să îl pui în aplicare.

Realizator: Sunt mulți miniștri care doar au trecut prin ministerele lor, așa, doar ca să se afle în

treabă, că i-a trimis partidul, că au vrut ei să parvină, că și-au făcut o carieră și după prea puțini a rămas ceva.

Doina Pană: Din moment ce am scos acest radar care ne-a adus enorm de mulți dușmani la nivel național...

Realizator: Vreau să îi dați concluzia de final domnului Tobescu, pentru că e omul care știe mult mai bine decât noi toți ce are de așteptat. Mai sunt puține săptămâni până la sfârșitul anului. Spunea Andrei că probabil n-o să vedem legea asta, o s-o vedem la anul... Credeți că la anul lucrurile o să arate cu optimism prin ianuarie-februarie, cum erați motivat la începutul lui 2014 și pe urmă cu decepție spre sfârșit?

Cătălin Tobescu: Eu cred că, așa cum a spus doamna ministru, anul acesta s-au inițiat două fronturi mari și abordări radicale: combaterea tăierilor ilegale nu a fost deloc o decizie politică ușoară. **Codul Silvic** este un proiect bun, susținut de întreg sectorul silvic.

Realizator: Promiteți că stați cu ei în balcon, acolo la Parlament, când îl dezbat?

Cătălin Tobescu: Venim 500 de oameni.

Realizator: E foarte important ca această lege să dovedească onestitatea, repet, celor care au făcut-o, celor care o aprobă și celor care o vor promulga de aici încolo, fiindcă de ea depinde viitorul nostru. Vă mulțumesc tuturor că ați fost alături de noi la 'Secvențial'. A fost o ediție un pic mai scurtă, dar pe o temă extrem extrem de importantă și care cred că merită reluată de multe, foarte multe ori, pentru că, așa cum spuneam, de ea depinde viitorul României.